

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פרשת נח

באותם הימים בא לפניו 'גוי כושי' שרצה לשכור אחת מדירותיו. הלה העמיד פני עשיר וסוחר גדול, ואף סיפר שתחת רשותו כמה וכמה חנויות מסחר, על כן הסכים היהודי והשכיר לו אחת מדירותיו שעמדו ממילא ריקם. עברו חודש ושניים גם שלושה וארבעה ואין קול ואין עונה, הנכרי נתגלה כגנב מומחה ולא אבה לשלם על שכירות הדירה אף לא פרוטה אחת...

משכלו כל הקיצין קראו היהודי ל'בית המשפט'. בהגיע עת המשפט שמע השופט את טענתו ושאל את הגוי ומה 'תשובה' יש לך, ויען הנכרי ויאמר, שאינו צריך לשלם לבעליו כי מתחילה היו לו רק צרות בדירה - המים לא הוחמו מעולם, צבעם של קירות הבית היו מתקלפים בכל עת יותר ויותר, דלתות הבית הרעישו ברעש נורא מחמת החלודה, המים אשר בכיור היו דלוחים, בחורף שלטה הצינה ובקיץ שלט החום - וכיו"ב הרבה מטענות ותירוצים שאי אפשר להוכיח שאין הצדק עמו. וכבר היה נראה ליהודי כי הוא עומד להפסיד במשפט - בפרט אחר

שה'שופטים' שם ידועים כשונאי ישראל ולא עוד אלא ש'חוקי המדינה' מסייעים הרבה להגן על השוכרים, אלא שלא היה בידו לעשות מאומה...

עד ששאל השופט את הנכרי, האם פרעת את דמי השכירות לכל הפחות פעם אחת, נזדעק הגוי: "לא ולא, וכי עלי לשלם על דירה כזאת?"

או אז נענה השופט: "אכן נודע הדבר, כי רמאי וגנב אתה, כי אם היינו רואים שבתחילה שילמת את חובך היה מקום לקבל את כל טענותיך, אך ברגע שמעולם לא שילמת, הרי

לנו הוכחה מוכחת שמעולם לא היה בדעתך לשלם, וכל אלו הטענות אינן אלא תירוצים, כי אין ברצונך להוציא מכיסך אפילו שווה פרוטה, צא עתה ושלם לו מרישא ועד גמירא מימי ישיבתך בזה הבית."

הגה"צ רבי אלחנן היילפרין גאב"ד ראדומישלא זצוק"ל שהיה דר בגאלדרעס גרין, היה מוסיף ללמוד ממעשה זה, על ה'תשובה והקבלות' אשר הננו מקבלים ע"ע בימים הנוראים והקדושים, כי אך עוברים הימים הקדושים ומיד מתחיל כל אחד עם תירוציו - אם מענייני פרנסה וגידול בנים, או ה'חברותא' שאינה טובה, הישיבה והכולל אינם טובים וכו', והנה אם 'שילם' לכה"פ בתחילת הדרך את קבלותיו יש מקום לומר כי אכן יש צדק בתירוצים אלו, אבל מי שמיד בראשית השנה, כשעדיין לא קיים קבלתו כבר

"ותשחת הארץ לפני האלוקים" (ו, יא)

שואל רבינו האור החיים הקדוש, שהיה צריך לומר שנשחתו 'אנשי הארץ' ומה הכוונה 'ותשחת הארץ', שמשמע שהאדמה בעצמה נשחתה?

ומתרגם רבינו הקדוש וזה לשון קודשו: 'דקדק לומר 'הארץ', הכוונה שגם גוף הארץ לצד הפלגת החטאים תקולל חלקתם בארץ כי ישכינו בה התיעוב הנוצר ממעשיהם. עד כאן לשון קודשו.

ובפשטות כוונתו למה שמסופר במדרש, שאנשי דור המבול רצו לדעת היכן מטמינים העשירים את אוצרותיהם, והיו מפקידים אצלם אפרסמונים שמריחים מאוד, והיו העשירים מפקידים האפרסמונים אצל אוצרותיהם, ובלילה היו באים וחותרים בארץ במקומות שעולה מהם הריח. ולפי זה, גם הארץ בעצמה הושחתה ושותפה בעוון הגזל, שהטמינו בה אפרסמונים לסייע להם במעשה הגזל.

אולם יש עומק נוסף בדבריו, לפי מה שכתב בפרשת אחרי, כי כל מקום שנעשה בו פעם עבירה, נעשה מתועב ומושחת, ויש בכוחו של המקום עצמו בעתיד, להכשיל גם צדיק שיגיע לאותו מקום, שיכשל בעבירה או בהרהור עבירה, מחמת שהמקום נעשה גורם לעבירה.

ובזה מפרש הפסוק 'כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו' - שעצם העובדה שישבתם והתעכבתם בארץ מצרים שהוא מקום עבירה, זה עלול לעורר בכם מחשבות ומעשים רעים.

לפי זה, יתכן שכוונתו כאן, שהם הכניסו השחתה וזוהמא 'רוחנית' לארץ, עד שהפך להיות גורם לעבירה.

"כי מלאה הארץ חמס" (ו, יג)

מעשה היה בעיר הבירה לונדון ביהודי שהיה בעה"ב על כמה וכמה בניינים בשכונת גאלדרעס גרין, והיה משכירם לאחרים ומהם מקור פרנסתו. הלה היה מקפיד שלא להשכיר מדירותיו לגויים - כושים שחורים בהיותם ידועים כעם קשה - גנבים וגזלנים שאינם פורעים חובם בדמי השכירות... עד, שהגיעו זמנים קשים על העולם, וכל מסחר הנדל"ן ירד מטה מטה, ועמדו הרבה מדירותיו ריקניות משוכרים.

"הנה זה עומד אחר כתלנו משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים" (שיר השירים ב, ט)

כשהאדם עומד להיכשל חלילה, נדמה לו פתאום כאילו מישהו מסתכל עליו... זה הוא הבורא ית"ש ששולח לו 'סיבה' להיתלות בה ולהינצל מהחטא...

"ודע כי על כל אלה יביאן האלוקים במשפט" (קהלת יא, ט)

אומר הרה"צ ר' אשר פריינד, העונש בעולם הבא יהיה על זה שהתעלמת מה'סיבה' שהבורא שלח לך!!! יכולת להחזיק בה ולהינצל.

(מעט מן האור - ספינקא)

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פרשת נח

”ויעש נח ככל אשר צווה אותו אלוקים כן עשה” (ו, כב)

יש להבין, מדוע התורה מציינת לשבח את נח, שעשה ככל אשר ציווה אותו אלוקים, וכי היינו מצפים ממנו שינהג באופן אחר? והלא נצטווה להיכנס מפני מי המבול, הוא וכל החיות האמורות להגיע אליו, ולצייד את התיבה במזון לכל הנמצאים בה לזמן - ממושך, האם באמת היתה אפשרות שנח לא יעשה זאת? ועוד, בפסוק שלפניו מסופר על ציווי ה' לנח בנוגע למזון בתיבה: "ואתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל ואספת אליך והיה לך ולהם לאכלה" (ו, כא). מדוע נאמר לנח "קח לך", הרי משמעות הדברים היא, שיקח רק לו לעצמו, ואיך זה מתיישב עם הנאמר בסוף הפסוק: "והיה לך ולהם לאכלה"?

מכוח זה דיין בספר ליקוטי ריצב"א, שה' יתברך הורה לנח להצטייד במזון שיספיק לבני האדם הנמצאים בתיבה, והוא בעצמו, ה' יתברך ידאג לכך שהמזון שהוכנס עבור נח ובני משפחתו, יספיק גם עבור כל בעלי החיים שבתבה.

עתה נתבונן, נח מצווה להכניס לתיבה כל כך הרבה חיות טורפות ומסוכנות כגון: דובים, אריות, נמרים, טיגריסים וכו'. ועליו לקחת אוכל רק עבורו ועבור משפחתו, האין זה ניסיון גדול ונורא? הלא אם יחסר מזון לחיות, נקל לשער מה תהיה תגובתם המהירה, ובכל זאת נח התגבר על כל החששות, ואולי גם הרגיע את אשתו ובניו וכלותיו. הוא עמד במבחן כלל לא פשוט. לכן משבחת אותו התורה ואומרת: "ויעש נח ככל אשר צווה אותו אלוקים כן עשה" (ו, כב), כלומר, נח עמד בניסיון גדול. (פניני עין חמד)

”כי אותך ראיתי צדיק לפני” (ז, א)

זכיתי להיכנס כמה פעמים אל האי גאון וצדיק רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצוק"ל - הנודע בשם 'הסטייפלער', ואני רוצה לספר סיפור שאירע עמי.

ידוע, שאת ספריו 'קהילות יעקב' לא מכרו בחנויות הספרים - אם מישהו רצה לקנות את ספריו היה עליו לטרוח ולרדת אליו לבית ולקנות ממנו. היות ומרן הסטייפלער זצוק"ל לא שמע היטב ל"ע, לכן מי שרצה לומר לו משהו היה צריך לרשום על גבי גליון את מבוקשו, והוא עיין בכתב וענה לו תשובה. וכמו כן, מי שרצה לקנות ספרים ממנו היה צריך לכתוב על הפתק איזה ספרים בדיוק הוא רוצה, ואז היה נותן לו את הספרים.

פעם אחת בהיותי בארץ ישראל הלכתי אל הסטייפלער זצוק"ל במוצאי יום הקדוש. הסטייפלער ישב ואמר תהילים בשמחה גדולה ובהתרגשות (מנהג צדיקים קדמונים).

כתבתי על פתק רשימה של ספרים שחפצתי לקנות אצלו והגשתי לו את הרשימה. הסטייפלער זצוק"ל עיין בפתק שמסרתי לו, ואמר לי: "אני נוהג שלא לעסוק עם מעות בעודי לבוש בבגדי שבת, מחשש שמא אשכח ואכניס את המעות לתוך

מוצא תירוצים מדוע אין בידו להשלים קבלותיו, הרי זה מטיל ספק כי מעולם לא היו קבלותיו באמת... (הרה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א)

”תחתיים שניים ושלישים תעשה” (ו, טז)

בראשית ימי הנסיעה ברכבת התחלקו הנסיעות לג' מחלקות. מחלקה ראשונה הייתה מחלקה מופארת עם כיסאות מרופדים, מרחב נאה ושירות אישי לנוסעים. מטבע הדברים היה מחיר הנסיעה במחלקה ראשונה מופקע כטיסה במטוסי זמננו. במחלקה השנייה היו מושבים סבירים ללא שירות אישי וללא מרחב, כעין האוטובוסים של ימינו. ובמחלקה השלישית - בה היו כרטיסים זולים מאוד - היו ספסלי עץ נוקשים בצדדים ושטח אמצעי שבו היו בערבוביה חיות ותרנגולות, בני אדם וסלי קניות, תיקי נסיעות ומה לא...

באחת הפעמים נסע רב מסוים ברכבת וקנה כרטיס פשוט למחלקה השלישית. הצטנע הרב בפניה ולמד. עבר לידי משכיל אחד שתהה כדי לקנטרו: "רבי, תמהני על צדיק כמוך שנוסע במחלקה שלישית". השיב הרב: "עלי אין זו תמיהה. שכן ישנן דרגות של צדיקים. צדיקים דרגה א', צדיקים דרגה ב' וצדיקים כמוני - דרגה ג'. לפיכך נוסע אני במחלקה השלישית. אולם תמהני עליך, כיצד חצוף מדרגה ראשונה כמוך נוסע בקרון המחלקה השלישית..." (במחשבה תחילה)

”ויעש נח ככל אשר צווה אותו אלוקים כן עשה”

(ו, כב)

כתוב במדרש "כן עשה" - זה עשיית התיבה. והביאור על מדרש זה כתבו בספרים, שיש מצוות שהאדם נהנה ממנו בגופו ולא רק משום קיום המצוה, וכשעושה מצוה זו אין אנו יודעים אם עשהו לשם שמים או לשם הנאת גופו, אבל אם אדם מקיים גם מצוות שאין לו מזה שום הנאה אזי רואים במוכח שכוונתו בכל המצוות, אף במה שנהנה כוונתו לשם שמים.

זהו ג"כ הסיבה שלסעודה השלישית בשבת קודש קוראים "שלש סעודות" הואיל ושתי הסעודות הראשונות בשבת אוכל האדם כשהוא רעב ויתכן שהוא מתכוין להנאת עצמו, אבל הסעודה השלישית אוכל הוא בהיותו שבע, ומוכיח בזה שאוכלו, שהוא לשם שמים, וכוונתו בכל שלש הסעודות לשם שמים לכבוד שבת ולכן זה נקרא שלש סעודות שכולל את כל הסעודות.

זהו גם הפי' במדרש כאן "כן עשה" זה עשיית התיבה כלומר: שנח עשה את התיבה באותה כוונה אשר עשה "כל אשר צוה ה'" - כמו שעשה את כל הדברים אשר צווה ה' שאין בהם הנאה גופנית וכל כוונתו היתה אז לש"ש כך גם עשה נח את התיבה לא כדי להנצל מן המבול אלא בשביל לקיים את מצוות ה' יתברך.

לרפואת

הרה"ח ברוך הי"ו בן בלומה ע"ה
בתוך כל שאר חולי ישראל

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פרשת נח

יש בזה מוסר השכל, עד כמה גדול עונשו של מדבר לשון הרע, כי הרי העכבר אמר את האמת וקבל את עונשו, שעד סוף כל הדורות יהיו צאצאיו נרדפים! (ומתוק האור)

"ויהי אחר המבול" (ז, יז)

נח שולח את היונה לאחר שהעורב הכזיב, ובפעם השנייה היא שבה אליו כשבפיה עלה זית טרף. כשנח רואה את העלה: "וידע נח כי קלו המים מעל הארץ". רעיון נאה ששמעתי יכול להעניק לנו הוראה לחיים. אל הרה"ק רבי יואל מסאטמר, בעל ה"דברי יואל", ניגש יהודי ובפיו הצעה: שהרבי יקים שיכון סאטמר בבני ברק. הרבי התעניין כמה אמור לעלות פרויקט שכזה, והיהודי נקב במחיר. הרבי הפטיר שזהו סכום עצום ואין לו דרך לגייסו. היהודי לא חשב פעמיים ושאל: "ומה עם ביטחון, רבי?"...

ה"דברי יואל" חייך ונענה לו בסיפור שאירע עמו לפני מלחמת העולם השנייה: היה זה כאשר הרבי יצא לעיירת נופש לצרכי מרפא, בשבת קודש, באמצע סעודת היום, הגיע רב אחד ששהה אף הוא במקום לבקר. ה"דברי יואל" רצה לכבד את אורחו בכוס יין, אבל מבט אחד בבקבוק גרם לו להסס. הוא עשה חשבון שצריכים עוד לזמן על הכוס בסעודה ואף לשמור יין להבדלה, ואם יכבד כעת את אורחו בכוס יין, היין שבבקבוק ייגמר. מכיון שאין עירוב במקום לא ניתן להביא יין מן החוץ, ולשלוח נכרי להביא יין, זוהי בעיה של "יין נסך".

אלא שלהפתעת הרבי, סימן לו הגבאי בתנועת יד חשאית שאפשר לכבד את הרב האורח ביין, ושהרבי יהיה רגוע בקשר ליין להבדלה. "חשבת לי לעצמי", אמר ה"דברי יואל" ליהודי, "אם הגבאי חדור בביטחון שהכל יהיה בסדר - דווקא הרבי הוא זה שצריך להיות קטן אמונה?!... כיבדתי את הרב בכוס יין". האורח יצא, והגבאי ניגש לשולחן ושלף מכיסו בקבוק יין נוסף. כעת אין שום בעיה של יין להבדלה. אמר ה"דברי יואל" לשואל: "אם יש בקבוק יין בכיס, אין בעיה להיות 'בעל ביטחון'. וכן אני משיב על שאלתך: לו היה לי הכסף הדרוש להקמת שיכון בבני ברק, כי אז גם אני הייתי חדור בביטחון כמוך"...

בגדי השבת והם ישארו שם עד השבת הבאה...", ולכן הוא לא יכול למכור לי את הספרים. כתבתי לו בחזרה על הפתק, שאני לוקח אחריות שלא יכניס את הכסף לתוך בגדי השבת. חזר הסטייפלער ושאלני אם אני יכול לחזור ולהיכנס אליו למחרת, וכתבתי לו בחזרה שלמחרת אני נוסע לאמריקה ואינני יכול. אז הרהר הסטייפלער כמה רגעים, ואח"כ קם ממקומו ואמר לי שהוא כבר חוזר, והוא יצא. נשארתי בחדרו לבד, אני ממתין חמש דקות, עשר דקות, חמש עשרה דקות - עד שלבסוף נכנס הסטייפלער לחדר. מה מאוד נדהמתי לראותו לבוש בבגדי חול! - הסטייפלער זצוק"ל יצא והחליף את כל בגדיו - מראשו ועד כף רגלו! הוא לבש את הטלית קטן של ימות החול וכו', ואפילו את הכיפה שעל ראשו הוא החליף! ורק אז לקח ממני הסטייפלער זצוק"ל את המעות והכניסם מיד למגירה שבשולחנו... (רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א - דרשו)

"כי אותך ראיתי צדיק לפני" (ז, א)

הרה"ג ר' יצחק זילברשטיין שליט"א מביא מהמדרש (בראשית רבתי) מיסודו של רבי משה הדרשן: נאמר על נח: "כי אותך ראיתי צדיק לפני", למה צדיק? לפי שהיה עושה צדקות עם כל אשר היו בתבה. אמרו: בתחלה, בימי אדם הראשון, היו החתול והעכבר בביתו של אדם הראשון שותפים זה עם זה. יום אחד נכנסה תחרות בלבו של העכבר על החתול, והלך אצל אדם, אמר לו:

'אדוני, תן לי רשות על החתול להרגו, שהוא גנב'. אמר לו אדם: 'הואיל וספרת עליו לשון הרע - תהיה לו למאכל', מיד קפץ החתול על העכבר והרגו. כיון שראו בניו של העכבר כן, ברחו לסעיפי ההרים ולנקיית הסלעים ולחורי העפר. כשבא נח להכניסן לתבה, יום אחד היו החתול ונקבתו עומדין זה אצל זה. אמר החתול לנקבתו: 'זכורני כשהייתי תינוק, הביא לי אבא ממשפחתו של זה ואכלתיו, והיה טוב למאכל, עכשיו ארדוף אחרי ואשיגנו ואכלנו', כיון ששמע עכבר נס מפניו, ורדף החתול אחריו ונעשה לו נס, ונזדמן לו חור אחר ונכנס לשם. הכניס החתול פיו בחור ונשכו העכבר, והחתול קרע בצפרנו שפתו. אחר שעה הלך העכבר אצל נח אמר לו: 'איש צדיק, עשה לי צדקה, ותפר לי מה שקרע החתול אויבי'. אמר לו: 'לך והבא לי נימת שערו', ומצאו ישן ותפס משערו והביא לנח ותפר קרעו. עד כאן דברי המדרש.

סיפור אחד החברים: פעם נקלעתי לסכסוך גדול בענייני כספים, לא ידעתי מה עלי לעשות, האם להילחם או לוותר. שאלתי את ר' אשר מה לעשות, והוא אמר לי מיד: 'ווארף עס אוועק!' - תזרוק את זה ממך! לאחר מכן הוסיף: אם יהיו לך שתי ברירות, להכנס למחלוקת, או לרוץ אל הכביש כשממולך משאית דוהרת על מאה קמ"ש - עדיף יהיה שתקפוץ לכביש מאשר שתיכנס למחלוקת! למשאית יש ברקסים, היא יכולה לעצור, אבל מחלוקת - הורגת!!

(מעט מן האור - ספינקא)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - פרשת נח

ירצה ללמוד את הש"ס תוך שהוא עובר על משנה מפורשת...
"צודק הנך בדבר המשנה שציטטת", שטף חיוך את פני רבה של
לעמבערג בדברו אל החותן, "אולם מוטב לך לחשוב שנית מה
הנך מעדיף: חתן שבקי בכל הש"ס ורק על משנה אחת לא יהיה
לו תירוץ הולם, או חתן שבקי במשנה אחת ובכל הש"ס כולו יהיה
בור ועם הארץ"...
(במחשבה תחילה)

**"ותבוא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית
טרף בפיה" (ח, יא)**

"אומר אני שזכר היה" (רש"י).
שאל הגאון רבי אייזל חריף: מנין לו לרש"י שהייתה זו יונה ממין
זכר?

והוא מתרץ בדרך צחות: יום שלם עפה היונה ועלה זית מוחזק
היטב בפיה הסגור, וכיוון שתשעה קבים של שיחה נטלו הנשים
(קידושין מט, ב), מוכרח להיות שיונה זו ממין זכר הייתה, רק כך
ייתכן שיום שלם לא פצתה את פיה...
(במחשבה תחילה)

**"ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ"
(ט, ב)**

בגמרא (שבת קנא:): אמר רב פפא: אריה אינו מתנפל על שני בני
אדם. שואלת הגמרא והרי ראינו כבר שהתנפל על שני בני אדם?
"דאמר רמי בר אבא: אין חיה שולטת באדם עד שנדמה לו
כבהמה, שנאמר 'אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו'".
שואל רבי יעקב לוברבום מליסא, בעל "נתיבות המשפט":
למסקנת הגמרא שהדבר תלוי בשאלה האם האדם נראה כאדם
או כבהמה, הרי גם אדם אחד יכול להיראות אדם, ומדוע כתבה
הגמרא בהווא אמינא שרק על שניים אינו נופל?
מתרץ ה"נתיבות", שלמסקנת הגמרא בנראה כאדם ולא
כבהמה, מונח ההסבר מדוע על שניים אריה אינו מתנפל. שכן
שניים האמורים כאן, אינם אלא אדם אחד המורכב משני
חלקים: גוף ונשמה. אם הנשמה שלו חיה וקיימת ויש לה נוכחות
ממשית ממש כמו גופו, הרי שהוא מוגדר "אדם" ומוראו על חית
הארץ. אך באם חלילה הוא מורכב רק מחלק אחד, לנשמתו אין
נוכחות מעשית, הרי שהבהמה רואה בו שווה ערך אליה, "נמשל
כבהמות נדמו" ואין לה ממה לירא...
(במחשבה תחילה)

"על כן יאמר כנמרוד גיבור ציד לפני ה'" (י, ט)
רשעותו של נמרוד הייתה שכל מעשיו התכוון כביכול לשם
שמים.

רש"י מביא מדברי המדרש על עלה הזית שהביאה היונה בו
ביקשה מהקב"ה: "יהיו מזונותי מרורין כזית בידו של הקב"ה ולא
מתוקין כדבש בידי בשר ודם".

אומרים בדרך צחות, שכאשר אדם חווה אירוע קשה או מקבל
בשורה קשה, ברגע הראשון הוא לא חושב על הקב"ה כלל. הוא
שקוע בצער, הוא טובע בטרגדיה שלו ולא מנסה לבדוק כיצד
מתמודדים. עובר זמן מסוים, קצר או ארוך, ולפתע חל שיפור.
ברגע הזה רוב האנשים מתעודדים: "בעזרת השם", הם
מפטירים עם חיוך קטן ותקווה, "יהיה בסדר. אני לא דואג. השם
יעזור עד שנעבור את זה..."

את הרגע הזה ראה נח אצל היונה: כאשר היונה יודעת שמוכן לה
אוכל בתיבתו של נח, אבל היא בוחרת להביא עלה זית, לנפנף בו
ולהצהיר שהיא מוכנה ל"מזונות מרורין כזית" והעיקר שיהיו
מידי הקב"ה ולא מידי בשר ודם, אם היונה הופכת ל"בעלת
ביטחון", אות וסימן הוא שקלו המים מעל הארץ...
(במחשבה תחילה)

**"וימח את כל היקום אשר על פני האדמה
מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים"
(ז, כג)**

בגמרא מסכת סנהדרין (דף קח) שאלו חז"ל: אם אדם חטא,
הבהמה מה חטאה?
וממשילה הגמרא משל, לאדם שהכין חתונה מפוארת לבנו ובה
מטעמים יקרים, יינות מובחרים ופרחים בכל מיני גוונים. בערב
החתונה חלה בנו ומת. לקח אביו את כל המטעמים היינות
והפרחים ופיזרם. שכך אמר, כל זאת לא עשה אלא בשביל בנו.
עכשיו שמת אין לו צורך בכל זה.
כך אמר גם הקדוש ברוך הוא: הן כל מה שבראתי, עצים ופרחים,
בהמות, חיות ועופות, לא בראתי אלא בשביל האדם. עכשיו
כשחטא האדם, ונמחה מעל פני האדמה, כל אלה למה לי?
(וקראת לשבת עונג)

"והנה עלה זית טרף בפיה" (ח, יא)
"אמרה יהיו מזונותי מרורין כזית בידו של הקב"ה ולא מתוקין
כדבש בידי בשר ודם" (רש"י).

דין תורה הגיע לפני רבה של לעמבערג, חתן וחותנו.
החתן טוען: "חותני הבטיח לי שאהיה סמוך על שולחנו ויספק
את כל מזונותי לאחר הנישואין, כדי שאוכל לשקוד על תלמודי
ואהיה בקי בכל הש"ס. עתה חוזר הוא בו מהבטחתו ורוצה
שאצא לעבוד ואמצא את מחייתי בכוחות עצמי".
הפנה רבה של לעמבערג את מבטו אל החותן ורצה לדעת מה
הוא משיב על טענת החתן. "משנה מפורשת היא", הצטדק
החותן, "טוב תלמוד תורה עם דרך ארץ". אין זה מתאים שחתני